

לקוטי תורה • שיר השירים • מאמר 35

מי יתנך כאח לי יונק שדי אמי כו'

”מי יתנך כאח ליי”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/35](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/35)

1 מי יתנך כאח לי יונק שדי אמי כו'. הנה זה המאמר אומרת כנס"י [כנסת ישראל] להקב"ה בזמן שאין

בהמ"ק [בית המקדש] קיים

"מי ייתן אותך כאח לי, היונק משדי אמי" וגו'. כעת, אמירה זו נאמרת מפי כנסת ישראל אל הקדוש ברוך הוא בזמן שבית המקדש אינו עומד על מכונו.

וענין כאח לי הוא שישראל נק' אחים וריעים כמ"ש למען אחי ורעי אדברה נא וסיפיה דקרא למען בית אלקינו

המשמעות של "כאח לי" היא שישראל נקראים אחים וריעים, ככתוב: "למען אחי ורעי אדברה נא", וסוף הפסוק הוא: "למען בית ה' אלקינו";

דהיינו בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] קיים נקרא אחים וריעים ולכן מבקשת גם עכשיו מי יתנך כאח לי.

כלומר, בזמן שבית המקדש עומד על מכונו הם נקראים אחים וריעים. לכן היא מבקשת גם עכשיו: "מי ייתן אותך כאח לי".

2 והנה ידוע שיש ב' מיני מדרגות בישראל צדיקים ובע"ת [ובעלי תשובה]. ופעם משמע מדברי חז"ל [חכמינו

זכרונם לברכה] שמעלת בע"ת [בעלי תשובה] גדול מצדיקים כמ"ש מקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדין אין צ"ג [צדיק גמור / צדיקים גמורים] כו'

והנה ידוע שיש בישראל שני סוגי מדרגות: צדיקים ובעלי תשובה. לפעמים משתמע מדברי חז"ל שמעלתם של בעלי התשובה גדולה ממעלת הצדיקים, כפי שנאמר: "במקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם עומדים" וכו'.

ופעם שבחו מעלת צדיקים מאד בענין במי נמלך בנשמותיהן של צדיקים ולא אמרו בע"ת [בעלי תשובה] כו' וכתוב ועמך כולם צדיקים כו'.

ולפעמים שיבחו מאוד את מעלתם של הצדיקים, כמו בענין "במי נמלך? בנשמותיהם של צדיקים", ולא אמרו "בעלי תשובה" וכו'. וכן נאמר: "ועמך כולם צדיקים" וכו'.

הנה הצדיקים הוא ע"ד מ"ש באברהם ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה כו' (עמ"ש מזה בד"ה אשירה להוי') בהיות ידוע שתכלית הבריאה הוא להיות דירה בתחתונים

והנה הצדיקים הם על דרך מה שנאמר באברהם: "ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה" וכו' (ראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "אשירה להוי'"), שכן ידוע שתכלית הבריאה היא שתהיה דירה בתחתונים;

כי עד שלא נבה"ע [נברא העולם] היה הוא ושמו לבד (עמ"ש מזה בד"ה צו את בניי [בני ישראל] כוי את קרבני) דהיינו שימושך בחי אחד גם למטה כמו למעלה.

שהרי קודם שנברא העולם, הוא ושמו בלבד היו (ראו מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "צו את בני ישראל... את קרבני"); כלומר, שמדרגת ה"אחד" תימשך גם למטה, כמו שהיא למעלה.

וזהו ענין דרך הוי. כמו הדרך עשוי לילך מעיר לעיר כוי מן שם הוי להיות הולך ומתגלה גם למטה בעולם העשיי [העשייה] עולם החושך נק' דרך כלומר שע"ז הוא הולך כוי.

וזהו ענין "דרך הוי". כשם שדרך נועדה ללכת מעיר לעיר וכו', כך נקרא "דרך" האופן שבו האור משם הוי הולך ומתגלה גם למטה, בעולם העשיה, עולם החושך; כלומר, שבאמצעותה הוא הולך וכו'.

וזהו בחי צדקה כמו שהצדקה הוא מעשיר לעני להחיות רוח שפלים כוי כן המשכת שם הוי לעולם החושך כוי.

וזהו בחינת צדקה: כשם שהצדקה עוברת מן העשיר אל העני, כדי "להחיות רוח שפלים" וכו', כך היא המשכת שם הוי אל עולם החושך וכו'.

וע"כ כל המצות נק' בשם צדקה כמ"ש והעמדנו עלינו מצות כוי כי תר"ך מצות הם תר"ך עמודי אור כוי המשכה מלמעלה והוא בחי צדקה

ולכן כל המצוות נקראות בשם צדקה, כמו שנאמר: "והעמדנו עלינו מצוות" וכו'. שהרי תרי"ג המצוות הן תרי"ג עמודי אור וכו' — המשכה מלמעלה, וזהו בחינת צדקה.

(והנה י"ל [יש לומר] ענין דרך הוי היינו המשכה משם הוי בבי"ע ועמ"ש בד"ה כי המצוה הזאת. אמנם כמ"א נתבאר פי דרך הוי היינו המשכה להיות שם הוי וכמ"ש ע"פ אשירה להוי.

(והנה אפשר לומר שענין "דרך הוי" הוא המשכה משם הוי אל בריאה, יצירה ועשיה, וראו מה שנכתב במאמר המתחיל "כי המצוה הזאת". אולם במקום אחר נתבאר שפירוש "דרך הוי" הוא המשכה שעל ידה יהיה שם הוי, כפי שנתבאר על הפסוק "אשירה להוי".)

אך יי"ל [יש לומר] שני הענינים הכל נכלל בפ"י דרך הוי' ועמ"ש בד"ה לבכתני ב' בחינות לכבות כוי ע"ש והיינו ב' המשכות הנ"ל. ואפשר לכן דרך גימטריא ב' פעמים הוי"ה אלקים ע"ד מ"ש במ"א בד"ה שובה ישראל בענין

אך אפשר לומר ששני הענינים כלולים בפירוש "דרך הוי"ה". ועיין במה שכתוב במאמר המתחיל "לפְּתֹנִי" בענין שתי בחינות של לכבות וכו', עיין שם; והן שתי המשכות שהוזכרו לעיל. ואפשר שמשום כך "דרך" בגימטריא שתי פעמים הוי' אלקים, על דרך מה שכתוב במקום אחר, במאמר המתחיל "שובה ישראל", בענין

מ"ש ויאמרו הוי' הוא האלקים ב' פעמים שזהו ענין מ"ש ושבתי בשלום אל בית אבי והי' [והיה] הוי' לי לאלקים ועמ"ש בד"ה ביום השמע"צ [השמיני עצרת] בפ"י צור לבבי וחלקי אלקים לעולם ועמ"ש במ"א על המאמר פ' וישלח)

הכתוב "ויאמרו: הוי' הוא האלקים" פעמיים; וזהו ענין הכתוב "ושבתי בשלום אל בית אבי, והיה הוי' לי לאלקים". ועיין במה שכתוב במאמר המתחיל "ביום השמיני עצרת" בפירוש "צור לבבי וחלקי אלקים לעולם", וכן במה שכתוב במקום אחר על המאמר בפרשת וישלח)

(קע"ה ב') כי ישרים דרכי ה' כוי וביאור הענין דהנה כתיב מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית כוי.

(175b) "כי ישרים דרכי הוי"ה וכו'. וביאור הענין: הנה כתוב "מה רבו מעשיך הוי", כולם בחכמה עשית" וכו'.

וענין מה רבו הוא ענין רבוא רבבות השתלשלות העולמות המושגים לנו ושאינן מושגים כוי כנודע בזהר הענין של "מה רבוי" הוא ריבוא רבבות של השתלשלות העולמות המושגים לנו ושאינם מושגים וכו', כידוע בזוהר,

באדרא רבוי השתלשלות והם כולם בבחי' עשיי' [עשייה] בלבד ואפי' [ואפילו] אותם שאינם מושגים והם בבחי' פלא אמון מופלא אמון מכוסה אמון מוצנע כוי

באידרא, בענין ריבוי ההשתלשלות. וכולם הם בבחינת עשייה בלבד; אפילו אלה שאינם מושגים והם בבחינת פלא — "אמון מופלא, אמון מכוסה, אמון מוצנע" וכו',

עכ"ז [עם כל זה] נק' עשייה עושה פלא לעושה נפלאות כוי ולכאור יש להבין מהו ענין המשל לעשייה מאחר שהם רוחניים איך יתכן לומר בהם עשייה כוי.

עם זאת, הם נקראים "עשייה": "עושה פלא", "לעושה נפלאות" וכו'. ולכאורה יש להבין: מה ענינו של הדימוי לעשייה? מאחר שהם רוחניים, כיצד אפשר לומר עליהם שהם נעשים וכו'?

אמנם הוא עדי"מ כמו עשייה גשמי"י [גשמיים] באדם שלמטה אין התחברות לה עם שכלו וחכמתו ואין בה בחי' השכל רק הארת השכל הארה בעלמא כוי

אלא שהדבר דומה, על דרך משל, לעשייה גשמית אצל האדם שלמטה, שאין לה קשר עם השכל והחכמה שלו, ואין בה מבחינת השכל אלא הארה של השכל, הארה בלבד וכו',

ע"י כמה התלבשות (ועמ"ש בד"ה מי מנה בפ"י אף עשיתיו ובד"ה בחודש השלישי בפ"י על כל שבח מעשה ידיך) וכן למעלה הוא רק כח הפועל בנפעל כח בלבד כוי.

לאחר כמה שלבי התלבשות (ועיין כמה שכתוב במאמר המתחיל "מי מנה" בפירוש "אף עשיתיו", ובמאמר המתחיל "בחודש השלישי" בפירוש "על כל שבח מעשה ידיך"). וכך גם למעלה, אין זה אלא כוח הפועל בנפעל, כוח בלבד וכו'.

וזהו עשית עשייה דוקא (ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן גבי עשה פלא) והנה הכח הפועל שמתלבש שם נק' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ועצמיו הפועל כוי

וזהו [הטעם שנאמר] "עשית" — עשייה דווקא (וראו מה שכתוב במאמר המתחיל "אוסרי לגפן", בעניין "עשה פלא"). והנה, הכוח הפועל של ה' שמתלבש שם נקרא ממלא כל עלמין, ואילו עצמותו של ה' הפועל וכו'

הוא בחי' סוכ"ע כוי וכמו העיגול שאין בו מעלה ומטה כן קמיה ית' שוים עליונים ותחתונים כחשיכה כאורה

היא בחינת סוכב כל עלמין וכו'. וכשם שבמעגל אין מעלה ומטה, כך לפניו יתברך העולמות העליונים והעולמות התחתונים שווים: "כחשיכה כאורה".

ולכן כתיב איה מקום כבודו שאין מושג גם לעליונים ולמטה כתיב מלא כה"כ [כל הארץ כבודו] והוא מטעם הנ"ל שאין חילוק קמיה ית' בין עליונים לתחתונים כוי.

ולכן כתוב "איה מקום כבודו" — שהרי אף לעולמות העליונים אין הדבר מושג; ועל העולם שלמטה נאמר "מלא כל הארץ כבודו". הטעם לכך הוא כמו שנתבאר לעיל: שלפניו יתברך אין הבדל בין העליונים לתחתונים וכו'.

אמנם פ"י דירה בתחתונים הוא להיות אחד למטה כמו למעלה והיינו כמו שמלכותך מלכות כ"ע [כל עלמין] בחי' מלכותו ברצון כוי

אולם פירוש דירה בתחתונים הוא שגם למטה יהיה "אחד" כמו למעלה. כלומר, כשם ש"מלכותך מלכות כל עולמים" היא בחינת מלכותו [המתקבלת] ברצון וכו',

כן יהיה גם למטה בחיי מלי ולא ממשלתך כי ממשלתך בכל דור ודור הוא בחיי מושל בע"כ [בעל כרחך] ולא ברצון כוי

כך יהיה גם למטה בחינת מלכות, ולא ממשלה; שהרי "ממשלתך בכל דור ודור" היא בחינת שליט המולך בניגוד לרצון [נתיניו], ולא מרצון וכו'.

(ועמ"ש בד"ה שובה ישראל עד גבי כי עמך הסליחה למען תורא והכח הזה שיהיה בחיי דירה גם בתחתונים נמשך מבחינת סוכ"ע דקמיה מעלה ומטה שוין ועמ"ש מזה בד"ה ששים המה מלכות)

(וראו מה שכתוב במאמר המתחיל "שובה ישראל עד", בעניין "כי עמך הסליחה למען תורא". הכוח הזה, שתהיה בחינת דירה גם בתחתונים, נמשך מבחינת סוכב כל עלמין, שלפניו מעלה ומטה שווים; וראו מה שכתוב על כך במאמר המתחיל "ששים המה מלכות").

וזהו ענין בחיי ביטול שלא להיות בבחי' אין אני והוא יכולים לדור כוי רק שיהיה בבחי' ביטול וע"כ שורה א"ס בחכמה כי חכמה הוא כ"ח מ"ה [מה] כוי

וזהו ענין בחינת הביטול: שלא להיות במצב של "אין אני והוא יכולים לדור" וכו', אלא להיות בבחינת ביטול. ולכן שורה אין סוף בחכמה, כי חכמה היא כוח מה וכו'.

והנה בחיי זו נק' דרך הוי' דהיינו כי כל מצוה יש לה ג' לבושין מחדו"מ [מחשבה דבור ומעשה].

והנה בחינה זו נקראת "דרך הוי'", כלומר, משום שלכל מצווה יש שלושה לבושים: מחשבה, דיבור ומעשה.

3 והנה ההמשכה מלמעלה ע"י המצות הוא להיות התלבשות מחשבה במחשבה ודבור בדבור ומעשה במעשה בכל נפשך כוי והגם דכתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם כוי.

והנה ההמשכה מלמעלה באמצעות המצוות היא שהמחשבה תתלבש במחשבה, הדיבור בדיבור והמעשה במעשה, "בכל נפשך" וכו'. ואף על פי שנאמר: "כי לא מחשבותי מחשבותיכם" וכו',

עכ"ז [עם כל זה] הרי סיים בסיפא דקרא ולא דרכיכם דרכי כלומר אימתי לא מחשבותי מחשבותיכם כשדרכיכם לא דרכי.

אף על פי כן, בסוף הפסוק נאמר: "ולא דרכיכם דרכי"; כלומר, מתי אין מחשבותי מחשבותיכם? כאשר דרכיכם אין דרכי.

אבל אם דרכיכם דרכי יכול להיות גם מחשבותי מחשבותיכם. ודרכיכם דרכי היינו להיות דרך הוי" כוי להיות הלימוד לשמה ע"י התפלה תחלה כוי

אבל אם דרכיכם דרכי, אפשר שגם מחשבותי יהיו מחשבותיכם. ו"דרכיכם דרכי" פירושו להיות "דרך הוי" וכו', כלומר, שהלימוד יהיה לשמה, על ידי הקדמת התפילה וכו',

כי מחשבה תלוי [תלויות] בדבור כי א"א לדבר בלי מחשבה וע"כ ואשים דברי בפיו כוי התלבשות דבור בדבור וממילא יהי [יהיה] גם מחשבה במחשבה כוי

שכן המחשבה קשורה לדיבור, שהרי אי אפשר לדבר בלי מחשבה. לכן נאמר: "ואשים דברי בפיו" וכו' — התלבשות דיבור בדיבור, וממילא תהיה גם התלבשות מחשבה במחשבה וכו'.

(וג' בחינות מודו"מ [מחשבה דבור ומעשה] היינו ג' עולמות ב"ע שגם בעלמין דפרודא יומשך גילוי אא"ס [אור אין סוף] ב"ה וכמ"ש במ"א ע"פ אחת היא כוי תמתי תאומתי והמשכה זו זהו ענין מי יתנך כאח לי שיהי [שיהיה] גילוי שם הוי" למטה

(ושלש הבחינות של מחשבה, דיבור ומעשה הן שלושת העולמות בריאה, יצירה ועשיה, כדי שגם בעולמות הפירוד תימשך התגלות אור אין סוף ברוך הוא, וכמו שנתבאר במקום אחר על הפסוק "אחת היא" וכו', "תמתי תאומתי". והמשכה זו היא עניינו של "מי יתנך כאח לי": שתהיה התגלות שם הוי" למטה;

אזי נקרא כאח לי משא"כ כשהוא בבחי' העלם. ועי' לקמן עוד בפ"י כאח לי) וזהו יונק משדי אמי והוא עד"מ

ואז הוא נקרא "כאח לי", שלא כמו כאשר הוא בעלם. ועיינו בהמשך בביאור נוסף למילים "כאח לי"). וזהו "יונק משדי אמי", וזהו על דרך משל:

כמו ע"י היניקה נתגדל הולד בכ"ד חדשי היניקה מה שלא יתגדל בזה בכ"ד חדשים אחרים וההגדלה שע"י היניקה אינה לפ"ע [לפי ערך] גידולו בשאר שני חייו כוי

כמו שעל ידי היניקה התינוק גדל במשך עשרים וארבעת חודשי היניקה במידה שלא יגדל בשום תקופה אחרת של עשרים וארבעה חודשים; והגדילה שבאה על ידי היניקה אינה עומדת ביחס לגדילתו בשאר שנות חייו וכו'.

כן הוא להיות ג ילוי שם הויי ב"ה למטה והיינו כי ממה שהי' [שהיה] בתחלה לית מחשבה תפיסא ביי
[ביה] סתימו דכ"ס [דכל סתימין] יתהווה להיות ההגדלה להיות מתגלה למטה להיות בחיי מחשבותי
מחשבותיכם כוי

כך גם לעניין התגלות שם הויי ברוך הוא למטה. כלומר, ממה שהיה בתחילה בבחינת "לית מחשבה תפיסא ביה",
"סתימו דכל סתימין", תבוא התגלות, כך שיתגלה למטה ותהיה בחינת "מחשבותי מחשבותיכם" וכו'.

(ועיין בפ' האזינו רצ"ו א' ע"פ ושדי כמגדלות). וזהו מי יתנך דהיינו שבחיי מי הוא עושה לי כ"ז [כל זה]
כוי

(ועיינו בפרשת האזינו, 296a, על הפסוק "ושדי כמגדלות"). וזהו [פירוש] "מי יתנך": שבחינת "מי" היא שעושה
עבורי את כל זה וכו'.

(ע' [עייין] בפ' ויחי דרל"ז ב' ע"פ מי יקימנו מי ירפא לך ועמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא בענין אדי מי יעמוד
ועד"ז י"ל [יש לומר] מ"ש בפ' ואתחנן מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה כוי)

(עיינו בפרשת ויחי, דף 237b, על "מי יקימנו" ו"מי ירפא לך"; ועיינו במה שנכתב על הפסוק "ועתה יגדל נא",
בענין "אדי, מי יעמוד?"; ועל דרך זו אפשר לבאר את מה שנכתב בפרשת ואתחנן: "מי יתן והיה לבכם זה להם
ליראה" וכו').

והנה בחיי אמי הוא עד"מ אם הבנים שמחה שהוא בחיי שמחה עד"מ כמו השמחה לא נעשית על ידה
שום תוספת והתחדשות החיות רק התפשטות והילוך החיות שבתחלה הי' [היה] בבחי' כיווץ ועיי'נ
נעשה התפשטות.

והנה, בחינת "אמי" היא על דרך משל "אם הבנים שמחה", שהיא בחינת שמחה. על דרך משל, השמחה אינה גורמת
לתוספת או לחידוש של חיות, אלא רק להתפשטות ולהמשכה של החיות, שבתחילה הייתה בכיווץ, ועל ידי כך היא
מתפשטת.

אשקך מיין הרקח נכנס יין יצא סוד גילוי אלהות כוי (ועמ"ש מזה בד"ה שוש אשיש בהוי"ה ובד"ה הוי'
לי בעוזרי)

"אשקך מיין הרקח": "נכנס יין יצא סוד" — גילוי אלוקות וכו'. (ועיינו במה שנכתב על כך במאמר המתחיל "שוש
אשיש בהוי"ה ובמאמר המתחיל "הוי' לי בעוזרי").

וזהו ואהיה שעשועים יום יום משחקת לפניו כו' ושעשועי את בני אדם] [בני אדם] דהיינו ב' שעשועים ועיי' נעשה התגלות למטה ושעשועי את בני אדם] כו'.

וזהו [פירוש] "ואהיה שעשועים יום יום משחקת לפניו" וכו', "ושעשועי את בני אדם": כלומר, שני שעשועים. ועל ידי כך מתרחש גילוי למטה: "ושעשועי את בני אדם" וכו'.

וזהו אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני בתחלה ההמשכה לבחי' אימא בינה ואח"כ ההמשכה משם למטה מבחי' אמי שיהי' [שיהיה] דירה בתחתונים וע"כ נאמר בלשון תלמדני כי אמי הוא בחי' תשב"כ [תורה שבכתב].

וזהו [פירוש] "אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני": תחילה ההמשכה לבחינת אימא, בינה, ואחר כך ההמשכה משם למטה, מבחינת "אמי", כדי שתהיה דירה בתחתונים. לכן נאמר בלשון "תלמדני", כי "אמי" היא בחינת תורה שבכתב.

ותלמדני הוא בחי' תשבע"פ [תורה שבעל פה] כו' (ועמ"ש בד"ה אני לדודי בענין אל בית אמי ואלחדר הורתי ועמ"ש במ"א בפ"י על תורתך שלמדתנו ומ"ש ב"ה וכל בניך למודי הוי' ועיי' [ועיי'] מענין תשב"כ [תורה שבכתב] ותשבע"פ [ותורה שבעל פה] כפי ויקהל דף רי"ש ובפ' בראשית ד"נ ע"ב)

ו"תלמדני" הוא בחינת תורה שבעל פה וכו'. (ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "אני לדודי", בעניין "אל בית אמי ואל חדר הורתי"; ועיינו במה שנכתב במקום אחר בפירוש "על תורתך שלמדתנו", ובמה שנכתב [במאמר המתחיל] "וכל בניך למודי הוי'"; ועיינו בעניין תורה שבכתב ותורה שבעל פה בפרשת ויקהל, דף 200, ובפרשת בראשית, דף 50b.)

והמדרגה הזאת הוא בחי' צדיקים שנק' אחים כאח לי כו' כנ"ל שכל עבודתם מלמעלה למטה להמשיך כו'

ומדרגה זו היא בחינת הצדיקים, הנקראים אחים — "כאח ליי" וכו', כפי שנוכר לעיל, שכן כל עבודתם היא מלמעלה למטה, להמשיך וכו'.

[והם ממשיכים דירתו ית' בתחתונים ועמ"ש בד"ה רני ושמחי גבי וביאור ענין אחותי וע' מענין כאח לי כרכות בשה"ש [בשיר השירים].

[והם ממשיכים את דירתו ית' בתחתונים. וראו מה שנכתב במאמר המתחיל "רני ושמחי", בעניין "וביאור ענין אחותי"; ועל ענין "כאח ליי" ראו במדרש רבה על שיר השירים,

ובפי' שמות ר"פ ה'. ובזהר וישב (קפ"ד א') ובפי' שמות (די י"ח) ומענין אנהגך אביאך אל בית אמי בפי' פקודי דרנ"ז סע"ב [סוף עמוד ב].

ובפרשת שמות, בתחילת פרק ה'; ובזהר, וישב (קפ"ד ע"א), ובפרשת שמות (דף י"ח); ועל עניין "אנהגך אביאך אל בית אמי" בפרשת פקודי, דף רנ"ז סוף ע"ב.

ב. והמדרגה השנית הוא בחי' בע"ת [בעלי תשובה] וע"ז נאמר אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבוזו לי.

ג. המדרגה השנייה היא בחינת בעלי תשובה, ועל כך נאמר: "אמצאך בחוץ אשקך גם לא יבוזו לי".

כי הנה בע"ת [בעלי תשובה] אינו על עבירות דוקא כ"א גם על מי שהוא נפרד ואינו בבחי' התלהבות כוי.

שהרי המושג בעלי תשובה אינו מתייחס דווקא לעבירות, אלא גם למי שנפרד ואינו נמצא במצב של התלהבות וכו'.

כי הנה בעלי עסקים שאינם תמיד לה' רק קובע עתים לתורה כוי הנה כשחוזר מעסקו במילי דעלמא ללמוד נקי תשובה.

שהרי בעלי עסקים אינם מסורים לה' תמיד, אלא רק קובעים עתים לתורה וכו'; וכשהאדם חוזר מעיסוקו בענייני העולם ללמוד, הדבר נקרא תשובה.

דהיינו ששב ממה שעסק בתחלה כוי. וע"ז נעשה גודל ההתפעלות ביתר שאת מאם לא הי' [היה] עוסק בתחלה במילי דעלמא כוי

כלומר, הוא חוזר ממה שעסק בו קודם וכו'. ועל ידי כך נוצרת התפעלות גדולה, בעוצמה רבה יותר מכפי שהייתה אילו לא עסק קודם בענייני העולם וכו'.

(וכמ"ש מזה ע"פ מים רבים כוי כי מי נח כוי) כי באמת במלאכים כתיב כולם עומדים ברום עולם.

(כפי שמבואר בעניין זה על הפסוק "מים רבים" וכו', "כי מי נח" וכו'). שהרי באמת נאמר על המלאכים: "כולם עומדים ברום עולם".

כי ענין עומדים היינו שהם תמיד במדרגה א' והיינו מפני שהם תמיד בבחי' ביטול. לאיזה מהות אחר ישתנה שיהי' [שהיה] התפעלות שהוא שינוי המהות כוי.

המשמעות של "עומדים" היא שהם נמצאים תמיד במדרגה אחת, והסיבה לכך היא שהם נתונים תמיד במצב של ביטול. לאיזו מהות אחרת ישתנו, כך שתהיה בהם התפעלות, שהיא שינוי המהות? וכו'.

אבל בעסק הוא אבחי התפעלות שנשתנה מהותו במה שהי' [שהיה] עוסק בתחלה במילי דעלמא להיות לומד תורה כו'.

אבל אצל מי שעוסק בעסקים מדובר בהתעוררות שיש בה שינוי במהותו: בתחילה היה עוסק בענייני העולם, וכעת הוא נעשה אדם הלומד תורה וכו'.

4 והגם שהתפעלות הוא רק בבחי' נפש החיונית בלבד עכ"ז [עם כל זה] הוא למעלה מאד כו'. והיינו מפני שהוא בבחינת אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] כו'.

ואף שההתעוררות היא רק בנפש החיונית בלבד, בכל זאת היא נעלית מאוד וכו'. זאת מפני שהיא בבחינת "אתכפייא סטרא אחרא" וכו'.

ועי"ז שאתכפייא סט"א [סטרא אחרא] הוא מעורר ממה שהיה בתחלה ואסתלק יקרא דקב"ה [דקודשא בריך הוא] לעילא לעילא והיינו ממה שהיה תחלה הסתלקות אלהותו ית' כענין סליק לעילא לעילא בזח"ג [בזהר חלק ג]

ועל ידי שהסטרא אחרא נכפית, הוא מעורר מן המצב שהיה בתחילה, שבו "נסתלק כבודו של הקדוש ברוך הוא למעלה מעלה"; כלומר, מן ההסתלקות של אלקותו יתברך שהייתה בתחילה, כעניין "סליק לעילא לעילא" בזהר חלק ג.

(ד"כ ע"ב) שנסתלק הגילוי מלמטה לבחי' מהותו ועצמותו הנה משם ממש יומשך הגילוי וההמשה למטה.

(דף כ' ע"ב), שם ההארה הסתלקה מלמטה לבחינת מהותו ועצמותו; מאותה מדרגה עצמה תימשך ההארה ותורד למטה.

כי הנה כתיב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלות והוא כמו בבחי' מ"ת [מתן תורה] דכתיב פכ"פ [פנים בפנים] דבר ה' גילוי אלהות למטה בבחי' פנים היה צ"ל תחלה הסתר פנים גלות מצרים רד"ו שנה

שהרי נאמר: "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות". הדבר דומה למתן תורה, שעליו נאמר "פנים בפנים דיבר הוי": אלקות התגלתה למטה בבחינת פנים. תחילה היה צורך בהסתר פנים, בגלות מצרים שנמשכה רד"ו שנה,

כדי שאח"כ יכול להיות פכ"פ [פנים בפנים] כו' (ועמ"ש מזה סדי"ה וידבר אלקים כו' אני הוי' וארא כו')

כדי שלאחר מכן יהיה אפשר להיות "פנים בפנים" וכו'. (ועיינו במה שנכתב על כך בסוף המאמר המתחיל "וידבר אלקים... אני הוי' וארא...")

וכן עדי' בחורבן בית ראשון ושני שהוא מחמת דקוב"ה [דקודשא בריך הוא] אסתלק לעילא לעילא בבחינת הסתר כו' והכוונה בהסתר פנים הוא שיהיה גודל התפעלות למעלה כמשל האב עם הבן שכאשר האב מסתתר ממנו

וכך גם, על דרך זו, בחורבן בית ראשון ובית שני, שקרה מפני ש"הקדוש ברוך הוא הסתלק למעלה מעלה", בבחינת הסתר וכו'. מטרת הסתר הפנים היא שתהיה התעוררות גדולה למעלה, כמשל אב ובנו: כאשר האב מסתתר מבנו,

אזי צועק הבן לעלות אליו וזהו רצון האב שירצה הבן לעלות אליו לכן הוא מסתתר כו'.

הבן צועק אז כדי לעלות אליו; וזהו רצון האב — שהבן ירצה לעלות אליו. לכן הוא מסתתר וכו'.

וכן מחמת הסתר פנים תורה ותפלה עי' יהיה ההתפעלות במאד אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] ומעורר ממה שהיה בחינת הסתלקות לעילא לעילא שיהיה בחי' התגלות למטה כנ"ל.

וכך גם, בעקבות הסתר הפנים, התורה והתפילה — באמצעותן תהיה ההתעוררות גדולה ביותר, תהיה אתכפייא סטרא אחרא, והוא יעורר מן המדרגה של ההסתלקות למעלה מעלה, כדי שתהיה התגלות למטה, כפי שנאמר לעיל.

וזהו אמצאך בחוץ אשקך אמצאך בחוץ היינו מה שהוא בבחי' חוץ שהוא בחי' בע"ת [בעלי תשובה] (וע' בפ' אחרי דע"ח א' עפ' מולדת בית או מולדת חוץ ובפ' תולדות קמ"א ב' ע"פ חכמות בחוץ ועמ"ש מזה בד"ה בהעלותך כו' שלך גדול משלהם)

וזהו [פירוש] "אמצאך בחוץ אשקך". "אמצאך בחוץ" מתייחס למה שנמצא בבחינת "חוץ", שהיא בחינת בעלי תשובה (וראה בפרשת אחרי, עמוד ע"ח ע"א, על הפסוק "מולדת בית או מולדת חוץ", ובפרשת תולדות, קמ"א ע"ב, על הפסוק "חכמות בחוץ תרונה"; וראה מה שנכתב על כך במאמר המתחיל "בהעלותך" וכו', "שליך גדול משלהם").

עי' נעשה אשקך בחי' נשיקין אתדבקות רוחא ברוחא כו' בא"י [ברוך אתה ה'] שיהי' [שיהיה] מבחי' ברוך כו' המשכה בגילוי אתה כו'.

על ידי כך באה בחינת "אשקך" — בחינת נשיקות, "אתדבקות רוחא ברוחא" וכו': "ברוך אתה ה'", כדי שמבחינת "ברוך" וכו' תהיה המשכה בגילוי, "אתה" וכו'.

אך מי יתנך כאח לי ואמצאך בחוץ כו' שניהם בב"א [במהרה בימינו אמן] דהיינו שיהיה בחי' התחברות צדיקים ובע"ת [ובעלי תשובה] כענין מאמר הזהר עתיד משיחא לאתבא צדיקא בתיובתא כו'

אבל "מי יתנך כאח לי" ו"אמצאך בחוץ" וכו' — שניהם בבת אחת; כלומר, שתהיה בחינת התחברות של צדיקים ובעלי תשובה, כפי שנאמר בזהר: "עתיד משיחא לאתבא צדיקא בתיובתא" וכו'.

(וכמ"ש מזה בד"ה יו"ט [יום טוב] שני גבי שמע"צ [שמיני עצרת]) וכעצת חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] כל ימו בתשובה. דהיינו שגם הצדיק יעשה תשובה.

(כפי שמבואר על כך במאמר המתחיל "יום טוב שני", בעניין שמיני עצרת.) וכעצת חז"ל: "כל ימיו בתשובה"; כלומר, שגם הצדיק יעשה תשובה.

דהיינו על מה שלא היה הביטול כ"כ [כל כך] כמו שלא היה בביטול כ"כ [כל כך] בתפלה כוי (ועמ"ש בד"ה מה טובו גבי והתשובה הג' ועמ"ש בד"ה שובה ישראל בענין מ"ש יעקב אבינו אם יהיה כוי והיה כוי) כלומר, על כך שלא היה בביטול גדול כל כך; למשל, שלא היה בביטול גדול כל כך בתפילה וכו'. (וראה מה שנכתב במאמר המתחיל "מה טובו" בעניין "והתשובה הג'"; וראה מה שנכתב במאמר המתחיל "שובה ישראל" בעניין דברי יעקב אבינו, "אם יהיה" וכו', "והיה" וכו').

ועכשיו הגיע לבחי' הביטול זהו תשובה שלו ועי"ז יהיה כל דינין מתעברין מיניה שאין שום אחיזה לחיצונים גם לא יבוזו לו.

ועכשיו הגיע לבחינת הביטול — זוהי התשובה שלו. ועל ידי כך "כל דינין מתעברין מיניה", ואין לחיצונים שום אחיזה: "גם לא יבוזו ל".

וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אם ישראל עושים תשובה נגאלים כוי. שעיקר ההסתר הוא מחמת דאסתלק קוב"ה [קודשא בריך הוא] לעילא כוי

וכמאמר חז"ל: "אם ישראל עושים תשובה נגאלים" וכו'. כי עיקר ההסתר הוא משום ש"קודשא בריך הוא אסתלק לעילא" וכו',

וע"י התשובה מעורר להיות התגלות למטה וממילא נגאלין כוי ותשובה ותפלה וצדקה כוי דהיינו צדיקים ובע"ת [ובעלי תשובה] ביחד משא"כ כשכאו"א בפ"ע כוי:

ועל ידי התשובה הוא מעורר שתהיה התגלות למטה, וממילא הם נגאלים וכו'. ו"תשובה ותפילה וצדקה" וכו' — כלומר, צדיקים ובעלי תשובה יחד; מה שאין כן כשכל אחד בפני עצמו וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/35

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק